

ESEJSKI ZADATAK – ANTUN GUSTAV MATOŠ, IZBOR IZ NOVELA

Školski esej oblikujte s obzirom na zadani zadatak. Oblikujte ga kao zaokruženu cjelinu s uvodom, razradom i zaključkom. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno, gramatički i leksički točan. Sve smjernice morate uvrstiti u školski esej. Školski esej mora imati najmanje 440 riječi.

Zadatak za pisanje školskoga eseja

Antun Gustav Matoš, izbor iz novela

Polazno pitanje: **Kakav je Matošev odnos prema hrvatskome društvu njegova vremena?**

Prvi polazni tekst

Kada se ušeprtljiše Zagrepčani radi onijeh grbova na zgradi državne financije, zovne usplahirena vlast u pomoć vojsku. Bijaše to treći dan *bune*.

Jutro toplo, sunčano. Nebom se nepomično pružio samo jedan, crn i duguljast oblačak: mniš, e je kroz pukotinu modrog plašta nebeskog prokuljao dim.

- Vojska ide, ide vojska!

I za tili časak prsne šarena gužva. Odvulala se kao pred kakom grozovitom istragom, a na pustom Trgu Jelačićevu ostadoše samo piljarički stolovi i stočići. Za tren oka zabravilo vrata kućna i dućanska. Tišina kao pred groznom bitkom! Malo, a iz Bakačeve ulice kao da šušnu lišće, kao da pljusnu kiša - i diže se bahat kopita.

- Soldati ideju, bežimo!

- Nedem, makar fratri padali!

- Ali, Pepica, draga, lublena Pepica...

- Nedem, Joškec, nedem! Kaj mi moreju ovi grintavci? Ja nis' niš kriva!

To govori tik do spomenika usamljen par: guravi piljar Pogačić i pretila gospa Pogačićka, koja se ujezerila na svom tronošku kao u staro mirno doba.

(Kip domovine leta 188)*

Drugi polazni tekst

- Ljubiš li ti tvoju Hrvatsku? Oh, ja obožavam Poljsku! Kaži mi, kaži mi!
- Katkada mi bijaše kao da je ne ljubim, ali se prevarih. Tako se jedared vraćam u Parizu kući sa nekog socijalističkog sastanka. Bijaše divna noć, a ja se krenem na velike bulvare. Umoran zadrijemam na klupi. Zora rudijaše, kada me probudi: tirili-tititi-tiritirili. U prvi tren misljah da sam kod kuće, pod orasima, sa majkom, na lijepom hrvatskom ladanju. Hrvatska mi u snu na bulevaru cvrkutaše možda nad glavom kao ptičica... Protarem oči i vidim ličku kapicu, vidim mog brata Hrvata kako tiho duva u dvojnice. Naposljetku se diže zađe za ugao i sve svira tiriliri ti-ti-ti. Pošto ne čuh ništa više pohrlim za bratom Ličaninom, ali njega ni od korova. Kažem ti: Hrvatska mi ono dođe u posjetu, i teško mi je kada se sjetim...
- Oh, vi ste Hrvati kao Poljaci; ti si Poljak kao i ja! Sutra idemo, je li, dragane moj?

(Camao)

Smjernice

- U uvodu:
 - ukratko predstavite autora i djelo
 - u jednoj ili više rečenica oblikujte tvrdnju kojom ćete odgovoriti na polazno pitanje i tako najaviti ono o čemu ćete pisati u središnjemu dijelu eseja.
- U središnjemu dijelu eseja razradite i argumentirajte svoju tvrdnju kojom ste odgovorili na polazno pitanje tako da argumentacija:
 - proizlazi iz razumijevanja djela u cjelini
 - proizlazi iz sadržajne i stilske analize polaznog teksta i njegove uloge u djelu u cjelini
 - bude povezana s književnopovijesnim kontekstom u kojemu je djelo nastalo.
- Svoj tekst rasporedite u odlomke koji su jasno, logično i smisleno povezani.
- U zaključku sažeto istaknite ono najvažnije o čemu ste pisali u središnjemu dijelu eseja.